

Samuel Larsson

Kommunstyrelsen

Svar på motion från Ruby Rosén (MP) m fl om formalisering av kommunstyrelsens uppsiktsplikt och åtgärder för att komma tillrätta med utbildningsnämndens underskott

Ärende

Den 22 mars 2021 (§ 47) väckte Ruby Rosén (MP) med flera en motion i kommunfullmäktige. Med motionen föreslås att kommunstyrelsen ska precisera hur uppsiktsplikten hittills formaliserats med anledning av revisorernas rapport "Kommunstyrelsens uppsiktsplikt januari 2020". Det föreslås även att kommunstyrelsen ska "ge förslag" på åtgärder för att komma tillrätta med utbildningsnämndens underskott för 2021.

Gällande formaliseringen av kommunstyrelsens uppsiktsplikt lämnade kommunstyrelsen den 29 november 2021 ett förslag till fullmäktige i ärende "Revidering av kommunstyrelsens reglemente avseende formalisering av kommunstyrelsens uppsiktsplikt". Ärendet avser åtgärda de rekommendationer som revisorerna lämnade i nämnda rapport. Med ärendet föreslås att uppsiktsplikten särskilt ska utgöras av tre delar: 1) det övergripande ansvaret för den ekonomiska uppföljningsprocessen, 2) ansvaret för att god internkontroll upprätthålls, och 3) ansvaret för att följa upp att fullmäktiges beslut verkställs. Kommunledningskontorets bedömning är att revisorernas rekommendation blir åtgärdad genom de föreslagna åtgärderna.

Avseende åtgärder för att komma tillrätta med utbildningsnämndens underskott har frågan nyligen beretts genom kommunstyrelsens beslut av den 25 oktober 2021 (§ 57) gällande ärende "Svar på motion från Ruby Rosén (MP) m fl om utbildningsnämndens underskott". Beslutsunderlaget innehåller en utredning om hur kommunstyrelsen, enligt ekonomistyrningsriktlinjerna som är antagna av kommunfullmäktige, ska arbeta för att åtgärda dylika underskott och en redogörelse för vilka åtgärder som därvid har vidtagits. Åtgärderna består främst av kontinuerliga bedömningar av framtagna åtgärdsplaner vars syfte är att nå en ekonomi i balans. Riktlinjerna pekar således mot vilka åtgärder som kommer att vidtas vid eventuella fortsatta eller uppkomna underskott.

Samuel Larsson

Kommunledningskontorets förslag till beslut

I ärenden om beredning av motioner lämnas förslag till beslut av kommunstyrelsens ordförande.

Bakgrund

Den 22 mars 2021 (§ 47) väckte Ruby Rosén (MP) med flera en motion i kommunfullmäktige. Med motionen föreslås kommunfullmäktige uppdra åt kommunstyrelsen att

- Precisera hur kommunstyrelsen hittills formaliserat uppsiktsplikt, samordning och ledning/styrning i enlighet med kommunstyrelsens utlåtande
- Ge förslag på åtgärder för att komma tillrätta med utbildningsnämndens underskott för 2021

Kommunledningskontorets utredning

Precisering av kommunstyrelsens uppsiktsplikt

Gällande formaliseringen av kommunstyrelsens uppsiktsplikt lämnade kommunstyrelsen den 29 november 2021 ett förslag till fullmäktige i ärende ”Revidering av kommunstyrelsens reglemente avseende formalisering av kommunstyrelsens uppsiktsplikt”. Ärendet avser åtgärda de rekommendationer som revisorerna lämnade i nämnda rapport. Med ärendet föreslås att uppsiktsplikten särskilt ska utgöras av tre delar: 1) det övergripande ansvaret för den ekonomiska uppföljningsprocessen, 2) ansvaret för att god internkontroll upprätthålls, och 3) ansvaret för att följa upp att fullmäktiges beslut verkställs. Kommunledningskontorets bedömning är att revisorernas rekommendation blir åtgärdad genom de föreslagna åtgärderna.

Av ärendets utredning framgår att kommunstyrelsens roll i den ekonomiska uppföljningsprocessen och internkontrollen har reglerats ändamålsenligt i nyligen antagna styrdokument, främst i de av kommunfullmäktige antagna ekonomistyrningsriktlinjer och internkontrollreglemente. För att ansvaret för att följa upp ej verkställda beslut föreslås i ärendet att en uttrycklig bestämmelse intas i kommunstyrelsens reglemente med innebörd att kommunstyrelsen två gånger per år ska lämna redovisning ej verkställda beslut till kommunfullmäktige. Redovisningen av ej verkställda beslut är redan praxis sedan 2020 men formaliseras genom förslaget.

Kommunledningskontorets bedömning är att revisorernas rekommendation blir åtgärdad genom de föreslagna åtgärderna.

Samuel Larsson

Åtgärder för att komma tillrätta med utbildningsnämndens underskott

Avseende åtgärder för att komma tillrätta med utbildningsnämndens underskott har frågan nyligen beretts genom kommunstyrelsens beslut av den 25 oktober 2021 (§ 57) gällande ärende ”Svar på motion från Ruby Rosén (MP) m fl om utbildningsnämndens underskott”. Beslutsunderlaget innehåller en utredning om hur kommunstyrelsen, enligt ekonomistyrningsriktlinjerna som är antagna av kommunfullmäktige, ska arbeta för att åtgärda dylika underskott.

Av utredningen framgår följande:

”Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för ekonomistyrning med regler och principer som på en mer konkret nivå fastställer hur ekonomistyrningen ska ske för samtliga nämnder. Riktlinjernas grundläggande syfte är att skapa effektivitet i kommunens ekonomiska planering och uppföljning samt i det samlade resursutnyttjandet. Riktlinjerna slår fast att varje nämnd har ett ansvar för att fortlöpande följa upp verksamheten både i verksamhetsmässiga och ekonomiska termer inom respektive ansvarsområde. Kommunstyrelsens ansvar är att fortlöpande följa nämndernas verksamhet på övergripande nivå. En del av denna uppföljning utgörs av att nämnderna minst fyra gånger per år ska tillställa kommunstyrelsen en helårsprognos över det ekonomiska utfallet. Huvudfokus i ekonomirapporterna ska vara att beskriva avvikelserna på helårsprognosen mot budget. I samband med delårsrapporten och årsredovisningen ska även det verksamhetsmässiga utfallet följas upp. Kommunstyrelsen ska upprätta minst fyra ekonomirapporter per år. Vid uppkomna eller förväntade negativa avvikelser mot budget på nämndnivå ska alltid en åtgärdsplan upprättas och beslutas av berörd nämnd och presenteras för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen avgör om det krävs särskilda beslut för att nämnden ska nå en ekonomi i balans. Riktlinjerna slår fast kommunens budgetprocess. Den bygger på att kommunstyrelsen under februari antar planeringsförutsättningar och direktiv till nämnderna inför budget för nästa kalenderår och plan för ytterligare två år. Nämnderna ska senast juni månad lämna förslag på budget för nästa kalenderår och plan för ytterligare två år till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bereder senast oktober månad kommunens budget för nästa kalenderår och plan för ytterligare två år medan kommunfullmäktige fastställer budgeten under november månad med nämndmål, nettobudget och investeringsanslag för respektive nämnd. Riktlinjerna klargör att det är den av kommunfullmäktige fastställda budgeten som ska hållas. Det innebär att överskott eller underskott inte kan överföras till nästa budgetår. En nämnd ska inte avvika negativt mot beslutad budget, om det inte beror på avvikelser hänförlig till volymer såsom fler barn eller elever än budgeterat. Det innebär att utbildningsnämnden som budgetunderlag ska beräkna exempelvis hur

Samuel Larsson

många fler eller färre barn och elever det blir under budgetåret och framåt. Principen är att nämnden ska bli 100 procent kompenserade för den ökade demografin (volym) som kommer påverka nämndens kostnader framöver. Om det är en minskande demografi (volym) gäller samma princip fast omvänt, nämnden får lämna tillbaka 100 procent för minskade kostnader.”

Kommunledningskontoret konstaterar att kommunfullmäktige har antagit tydliga regler som fastställer vilka åtgärder som kommunstyrelsen ska vidta när en nämnd drabbas underskott. Åtgärderna består främst av kontinuerliga bedömningar av framtagna åtgärdsplaner vars syfte är att nå en ekonomi i balans. Riktlinjerna pekar således mot vilka åtgärder som kommer att vidtas vid eventuella fortsatta eller uppkomna underskott.

Kommunledningskontorets yttrande

Det är kommunledningskontorets bedömning att motionens frågeställningar har beretts genom de två ärendena ”Revidering av kommunstyrelsens reglemente avseende formalisering av kommunstyrelsens uppsiktsplikt” och ”Svar på motion från Ruby Rosén (MP) m fl om utbildningsnämndens underskott”.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet får inga ekonomiska konsekvenser.

Johan Lindberg
Kommundirektör

Björn Wallgren
Ekonomichef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Svar på motion från Ruby Rosén (MP) m fl om formalisering av kommunstyrelsens uppsiktsplikt och åtgärder för att komma tillrätta med utbildningsnämndens underskott
2. Ordförandeförslag, Svar på motion från Ruby Rosén (MP) m fl om formalisering av kommunstyrelsens uppsiktsplikt och åtgärder för att komma tillrätta med utbildningsnämndens underskott
3. Motionen